

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Кафедра економічної та соціальної географії



**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УРБОЛАБОРАТОРІЯ 4: МІСЬКІ ПУБЛІЧНІ ПРОСТОРИ**

для студентів

галузь знань 10 природничі науки
напрямок підготовки 106 географія
освітній рівень бакалавр
освітня програма Урбаністика та міське планування
вид дисципліни вибіркова
вибірковий блок «Урбаністична географія»

Форма навчання денна
Навчальний рік 2022/2023
Семестр 8
Кількість кредитів ECTS 4
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма заключного контролю залік

Викладачі:

Провотар Наталія Іванівна, кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри економічної та соціальної географії

Пролонговано: на 20__/20__ н. р. _____ (_____ ПІБ) «__»__ 20__ р.
підпис

на 20__/20__ н. р. _____ (_____ ПІБ) «__»__ 20__ р.
підпис

КИЇВ – 2022

**Розробник: Провотар Наталія Іванівна, кандидат географічних наук, доцент,
доцент кафедри економічної та соціальної географії**

ЗАТВЕРДЖЕНО

«12» травня 2022 року

Завідувач кафедри

д.т.б. проф. Костянтин МЕЗЕНЦЕВ

Протокол № 15 від «12» травня 2022 року

Схвалено науково - методичною комісією географічного факультету

Протокол № 6 від «29» серпня 2022 року

Голова науково-методичної комісії Н.Кр. доц. Наталія КОРОГОДА

«29» серпня 2022 року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – сформувати в студентів здатність розв'язувати складні задачі та практичні проблеми ревіталізації та сучасного облаштування міських публічних просторів, виробити практичні навички з вибору й обґрунтування управлінських рішень щодо облаштування публічних просторів інклюзивного міста. Основний зміст дисципліни ґрунтується на застосуванні сучасних концептуальних підходів та методів дослідження міських публічних просторів із використанням комплексу міждисциплінарних даних та за умов недостатності інформації.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

Для успішного оволодіння знаннями з дисципліни «Урболабораторія 4. Міські публічні простори» студенти повинні:

мати базові знання з основ урбаністичних досліджень, міського дизайну, регенерації міст, суспільної географії, соціальної географії;

володіти методами урбаністичних досліджень.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Навчальна дисципліна «Урболабораторія 4. Міські публічні простори» є складовою ОП «Урбаністика та міське планування» підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» у галузі знань 10 Природничі науки за спеціальністю 106 Географія. Дисципліна «Урболабораторія 4. Міські публічні простори» є вибірковою і викладається студентам у 8 семестрі в обсязі 4 кредитів ECTS. Навчальна дисципліна присвячена вивченню концептуальних підходів та методичних засад дослідження публічних просторів міста, сучасних трансформацій та тенденцій розвитку міських публічних просторів у контексті розвитку міста для людей.

4. Завдання вивчення дисципліни:

- формування у студентів вмінь та навичок власного осмислення, доцільного та критичного використання концептуальних підходів для пояснення сучасних трансформацій міських публічних просторів в контексті інклюзивного розвитку міста (*ФК-7*);
- формування у студентів вмінь визначати, формувати та вирішувати проблеми міських публічних просторів (*ЗК-9*);
- формування у студентів здатності застосовувати прості кількісні та якісні методи, здійснювати збір даних в польових умовах, аналізувати зібрані дані щодо функціонування міських публічних просторів та сучасних процесів їх трансформацій (*ФК-3, ФК-4*);
- формування у студентів здатності зосереджуватись на якості та результаті при виконанні завдань щодо аналізу міських публічних просторів, планувати час та управляти ним (*ЗК-7, ЗК-13*).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність*)		Форми викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	сутність сучасних концептуальних підходів до вивчення публічних просторів міста;	<i>Лекція, практичні заняття, самостійна робота</i>	<i>Виконання практичних робіт, тематичні контрольні роботи, залік</i>	10%
1.2	сутність та види публічних просторів міста, їх функції;	<i>Лекція, практичні заняття, самостійна робота</i>		10%
1.3	методи дослідження публічних просторів міста;	<i>Лекція, практичні заняття, самостійна робота</i>		10%
1.4	сучасні трансформації публічних просторів міста;	<i>Лекція, практичні заняття, самостійна робота</i>		10%
1.5	сучасні тенденції розвитку міських публічних просторів у контексті міста для людей.	<i>Лекція, практичні заняття, самостійна робота</i>		10%
2.1	демонструвати знання та розуміння предметної області дисципліни при компонентній та комплексній характеристиці / аналізі / оцінці публічних просторів міста;	<i>Практичні заняття, самостійна робота</i>	<i>Виконання практичних робіт, тематичні контрольні роботи, залік</i>	40%
2.2	розкривати причинно-наслідкові зв'язки процесів і явищ, які зумовлюють трансформації публічних просторів міста;	<i>Лекції, практичні заняття, самостійна робота</i>		
2.3	кількісно і якісно аналізувати публічні простори міста;	<i>Практичні заняття, самостійна робота</i>		
2.4	розуміти сучасні вимоги до облаштування публічних просторів інклюзивного міста.	<i>Практичні заняття</i>		
3	Комунікація: здатність використовувати	<i>Практичні</i>	<i>Виконання</i>	5%

	комунікативні навички і технології, ініціювати пошук компромісних рішень, вміти реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства при вирішенні проблем функціонування публічних просторів міста.	заняття, вирішення конкретних задач та ситуацій	практичних робіт, тематичні контрольні роботи, залік	
4	Автономність та відповідальність: розуміння особистої відповідальності при аналізі та прийнятті управлінських рішень щодо функціонування міських публічних просторів.	Практичні заняття, вирішення конкретних задач та ситуацій	Виконання практичних робіт, тематичні контрольні роботи, залік	5%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами

Результати навчання дисципліни	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	2.1	2.2	2.3	2.4	3	4
Програмні результати навчання											
1. Демонструвати уміння проводити польові та лабораторні ґрунтологічні дослідження (ПРН-5)		+	+	+	+	+	+	+	+	+	
2. Виконувати дослідження географічної оболонки та її сфер за допомогою кількісних та якісних методів аналізу (ПРН-9)	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+
3. Впорядковувати і узагальнювати матеріали польових та лабораторних досліджень, інтегрувати їх від спостереження до розпізнавання синтезу і моделювання (ПРН-11)			+	+	+	+	+	+	+	+	+
4. Демонструвати здатність проводити самостійні дослідження природно- та суспільно-географічних об'єктів, систем і процесів у географічній оболонці за польових і лабораторних умов (ПРН-14)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки

Рівень досягнення всіх запланованих результатів навчання визначається шляхом виконання практичних робіт, написання тематичних контрольних робіт, заліку.

Питома вага результатів навчання у підсумковій оцінці за умови її опанування на належному рівні така:

результати навчання – **1.1 – 1.5 (знання)** – до 10% за кожен;

результати навчання – **2.1-2.4 (вміння)** – до 40%;

результати навчання – **3 (комунікація)** – до 5%;

результати навчання – **4 (автономність та відповідальність)** – до 5%.

7.1. Форми оцінювання студентів

У курсі передбачено 2 змістові частини. Заняття проводяться у формі лекцій та практичних занять. Завершується дисципліна заліком.

Семестрове оцінювання: кількість балів, що студент отримує протягом семестру є сумою балів, що були отримані при оцінюванні роботи на практичних заняттях та виконанні тематичних контрольних робіт.

Організація оцінювання: Робота на практичних заняттях оцінюється по

виконанню, відповідно до графіка проведення практичних занять. Тематичні контрольні роботи проводяться у тестовій формі.

Умови допуску до заліку: рекомендований мінімум для допуску до заліку – 36 балів. Для студентів, які набрали сумарно меншу від 36 балів (*рекомендований мінімум*) кількість, обов'язковою умовою для отримання допуску до заліку є написання рефератів за питаннями пропущених чи недостатньо засвоєних тем.

Підсумкове оцінювання у формі заліку проводиться в письмовому форматі. Максимальна кількість балів під час заліку – 40, мінімальна кількість балів, що додаються до семестрових – 24 (*60% максимальної кількості балів, відведених на залік*).

Загалом, формування оцінки спирається на «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка», введеного в дію наказом № 716-32 від 31 серпня 2018 року.

7.2. Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теми	Кількість годин		
	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Змістова частина 1 . Теоретичні та методичні основи дослідження публічних просторів міста			
<i>Тема 1.</i> Сутність, функції та види публічних просторів міста. Концептуальні основи дослідження міських публічних просторів.	4	2	10
<i>Тема 2.</i> Сучасні трансформації публічних просторів міста.	2	4	15
<i>Тема 3.</i> Методи дослідження публічних просторів міста.	2	2	5
Змістова частина 2. Прикладні аспекти дослідження публічних просторів міста			
<i>Тема 4.</i> Публічні простори інклюзивного міста.	2	2	10
<i>Тема 5.</i> Відкриті та закриті міські публічні простори.	4	4	10
<i>Тема 6.</i> Сучасні вимоги до облаштування публічних просторів міста.	4	4	20
<i>Тема 7.</i> Сучасні тенденції розвитку міських публічних просторів у контексті міста для людей.	2	2	10
Всього	20	20	80

Загальний обсяг – **120 год.**, в тому числі:

лекцій – **20 год.**

практичних занять – **20 год.**

самостійна робота – **80 год.**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Мезенцева (Провотар) Н. І., М.В. Пальчук. Публічні простори міст: осмислення через призму зарубіжного дискурсу. Економічна та соціальна географія. 2016. Вип. 76. С. 19-26.
2. Мезенцева (Провотар) Н.І. Публічні простори Києва: модель та сучасні трансформації / Урбаністична Україна: в епіцентрі просторових змін. Монографія. За ред. К.Мезенцева, Я.Олійника, Н.Мезенцевої (Провотар). Київ: Фенікс, 2017. С. 185-210.
3. Мезенцев К. В., Мезенцева (Провотар) Н.І. Сучасні трансформації публічних просторів Києва: передумови, прояв та специфіка. Часопис соціально-економічної географії. 2017. Вип. 22(1). С. 39-46.
4. Мезенцев К.В., Провотар Н.І., Пальчук М.В. Публічні простори через призму партисипативного міського планування – приклад Києва. Український географічний журнал. 2020 (2). С. 30-37.
5. Кушніренко О., Петренко-Лисак А., Шутюк О. Як досліджувати публічні простори в Україні: напрями і методи. Практичний посібник. Київ: ВАДЕКС, 2020. 38 с.

Додаткова:

1. Гейл Я. Міста для людей. Київ: Основи, 2018. 280 с.
2. Джекобс Дж. Смерть і життя великих американських міст. Київ: CANACTIONS. 2021. 480 с.
3. Мезенцев К. В., Мезенцева (Провотар) Н.І. Публічні простори Києва: забезпеченість населення та сучасні трансформації. Часопис соціально-економічної географії. 2011. Вип. 11(2). С. 39-47.
4. Мезенцев К. В., Мезенцева (Провотар) Н.І., Бура Т.Л. Трансформація публічних просторів у великих містах України на прикладі торговельно-розважальних центрів. Економічна та соціальна географія. 2011. Вип. 63. С. 174-186.
5. Мезенцева Н., Бура Т. Торговельно-розважальні центри України: суспільно-географічні аспекти дослідження. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Географія. 2014. Вип. 1 (62). С. 41-45.
6. Пальчук М. В. Торговельно-розважальні центри як нова форма публічного простору на прикладі Києва. Географія і туризм. 2018. Вип. 42. С. 123-131.
7. Тищенко І. М. Міський публічний простір: підходи до визначення. Магістеріум. Культурологія. 2015. Вип. 59. С. 26-33.
8. Урбаністичні студії. (Не) задоволення публічними просторами. 2017. Вип. 3. 335 с.
9. Mitchell D. The End of Public Space? People's Park, Definitions of the Public, and Democracy // Annals of the Association of American Geographers. 1995. Vol. 85 № 1. p. 108-133.
10. Public Sphere After Socialism / A. Haratyunyan, K. Horschelmann, M. Miles (eds.). Bristol, Chicago: Intellect, 2009. 150 p.
11. Staeheli L., Mitchell D. Locating the Public in Research and Practice. Progress in human geography. 2007. 31 (6). p. 792-811.

12. Kalyukin A., Boren T., Byerley A. The Second Generation of Post-Socialist Change: Gorky Park and Public Space in Moscow. *Urban geography*. 2015. 36:5. p. 674-695.
13. Webster Ch. Property Rights, Public Space and Urban Design. *The Town planning review*. 2007. 78(1). p. 81-101.
14. Whyte W. H. *The Social Life of Small Urban Spaces*. NY: Project for Public Space, 2001. 129 p.
15. Worpole K., Knox C. *The Social Value of Public Spaces*. Joseph Rowntree Foundation, 2007. 16 p.
16. *Urban Eurasia. Cities in Transformation* / I. Brade, C.S. Neugebauer (eds.). Berlin: DOM publishers, 2017. 287 p.